

CÜMLEDE VURGU (EN ÖNEMLİ ÖGE)

Bir sözcüğün ya da sözcük öbeğinin cümlede diğerlerine göre daha baskılı okunmasına **vurgu** denir.

- ❖ **Fiil Cümlesi:** Yüklemi fiil olan cümledir.
- ❖ **İsim Cümlesi:** Yüklemi isim olan cümledir.
- ❖ **Kurallı Cümle:** Yüklemi sonda olan cümle.
- ❖ **Devrik Cümle:** Yüklemi sonda olmayan cümle.

1. Kurallı Fiil Cümlesinde Vurgu: Vurgu yüklemden hemen öncedir.

- Fatma, dün kardeşini **okula** götürdü. (Dolaylı tümleş vurgulanmıştır.)
- Fatma dün okula **kardeşini** götürdü. (Belirtili Nesne vurgulanmıştır.)
- Fatma kardeşini okula **dün** götürdü. (Zarf Tümleci vurgulanmıştır.)
- Kardeşini dün okula **Fatma** götürdü. (Özne vurgulanmıştır.)

2. Devrik Fiil Cümlesinde Vurgu: Vurgu yüklemdedir. Genellikle şiirlerde yapılır.

- **Unutur** gönlüm bu acıları.
- Sen **getirdin** beni buraya.

3. İsim Cümlesinde Vurgu: Vurgu yüklemdedir.

- İstanbul'u fetheden **Fatih'tir**.
- Dün sana söylediklerim **doğruyd**.

4. Soru Sözcüklerinde Vurgu: Vurgu soru sözcüğündedir.

- **Kim** bizi parkta görmüş? (Özne vurgulanmıştır.)
- Çocukları **nereye** götürdün? (Dolaylı tümleş vurgulanmıştır.)
- **Ne zaman** gidecekmış yurt Tacikistan'a? (Belirteç tümleci vurgulanmıştır.)

5. Soru Edatı (mi, mi)'de Vurgu: Vurgu "mi, mi" soru edatından öncedir.

- Hülya **dün mü** size geldi? (Zarf tümleci vurgulanmıştır.)
- **Sen mi** alacaksın bahsettiğin kitabı? (Özne vurgulanmıştır.)
- Kitapları **evden mi** alacaksın? (Dolaylı Tümleş vurgulanmıştır.)

6. "de, da" Bağlacında Vurgu: Vurgu "de, da" bağlacından öncedir.

- Bu şiiri dün **Zeynep de** bize okudu. (Özne Vurgulanmıştır.)
- Dün Zeynep, **bu şiiri de** bize okudu. (B'li Nesne vurgulanmıştır.)
- Zeynep dün, **bize de** bu şiiri okudu. (Dolaylı Tümleş vurgulanmıştır.)
- Zeynep, **dün de** bize bu şiiri okudu. (Zarf Tümleci vurgulanmıştır.)

7. Koşul Cümlesinde Vurgu: Vurgu koşul bildiren sözcüktedir, ögededir.

- **Kitap okursan** başarılı olursun.
- **Beni ararsaydın** gelip seni alırdım. (İkisinde de Zarf Tümleci vurgulanmıştır.)

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde nesne cümleinin en önemli ögesidir?

- A) Saatini dün okulda Ali kaybetti.
- B) Ali, okulda saatini dün kaybetti.
- C) Ali, saatini dün okulda kaybetti.
- D) Dün Ali, okulda saatini kaybetti.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "eylemi yapan kişi" vurgulanmaktadır?

- A) Müdür seni çağırmış.
- B) Ben onu da severim.
- C) Sizinle en iyisi ben ilgileneyim.
- D) Herkes, kendi aklını beğenir.

3. "Ayşe yarın okula gidecek." cümlesinde vurgu hangi kelimededir?

- A) Ayşe B) okula C) gidecek D) yarın

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde vurgu zaman kavramı üzerindedir?

- A) Ali, yarın akşam uçakla Adana'ya gidecek.
- B) Yarın akşam uçakla Adana'ya Ali gidecek.
- C) Ali, Adana'ya uçakla yarın akşam gidecek.
- D) Ali, Adana'ya yarın akşam uçakla gidecek.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde vurgu dolaylı tümleçtedir?

- A) Arkadaşım bana evini gösterdi.
- B) Komşunun köpeği bahçeye girdi.
- C) Sevdiğin insanlara hediye alırım.
- D) Annem pastayı yarın getirecek.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne en önemli ögedir?

- A) Sait Faik, öykülerinde genellikle balıkçıları anlatır.
- B) Öykülerinde, genellikle balıkçıları Sait Faik anlatır.
- C) Genellikle, öykülerinde Sait Faik balıkçıları anlatır.
- D) Balıkçıları, Sait Faik genellikle öykülerinde anlatır.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yer" kavramı vurgulanmıştır?

- A) İşçiler, sabahdan beri çalışıyorlardı.
- B) Kaybolan ehliyetimi arkadaşım bulmuş.
- C) Her hafta sonu köyümüze giderdik.
- D) Bir saattir çalışma masasını düzenliyor.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "zaman" kavramı vurgulanmıştır?

- A) Okulda bu soruyu ben dün çözdüm.
- B) Bu soruyu ben dün okulda çözdüm.
- C) Dün okulda ben bu soruyu çözdüm.
- D) Bu soruyu dün okulda ben çözdüm.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylı tümleş vurgulanmıştır?

- A) Eve gidersen sana aldığım hediyeği görürsün.
- B) Yarın da eve gideceğiz.
- C) Eve ne zaman gideceğiz?
- D) Yarın eve mi gideceğiz?

Hazırlayan: astagos

1.D 2.C 3.B 4.C 5.B 6.B 7.C 8.A 9.D

CÜMLEDE VURGU (EN ÖNEMLİ ÖGE)

1. "mi" soru edatı vurguyu kendinden önceki öge üzerine çeker.

2. Soru cümlelerinde vurgu soru sözcüğü üzerindedir.

3. "de" bağlacı vurguyu kendinden önceki öge üzerine çeker.

4. Koşul cümlelerinde vurgu koşul sözcüğündedir.

5. Kurallı fiil cümlelerinde vurgu yüklemden önceki ögededir.
Devrik fiil cümlelerinde vurgu yüklemde.
İsim cümlelerinde vurgu yüklemde.

CÜMLELER	Ö	ZT	DT	N	Y
1-Kim seninle okula gelecek?					
2-Ağaçtaki kuşlar cıvı cıvı ötüşüyor.					
3-Kitapçıdan güzel bir kitap aldık.					
4-Okula da zamanında gitmelisin.					
5-Sınıftaki öğrencilerin defterlerini kontrol etti.					
6-Bu güzel haberi ona müjdeleyin.					
7-Nasıl gecikirsin toplantıya?					
8-Akif'e pahalı bir ayakkabı almışlar.					
9-Bu olay Cevdet'i derinden etkiledi.					
10-Ahmet mi bu işi yapacak?					
11-Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden.					
12-Bugün yine deniz dalgalıydı.					
13-Kitaplarını da yazlığa getirmiş.					
14-İyilik eden iyilik bulur.					
15-Zil çalınca öğrenciler yukarı çıktı.					
16-Elindeki topu ileriye fırlattı.					
17-Dün izlediğimiz tiyatro çok güzeldi.					
18- Ayşe dün okulda heyecanla annesini aradı.					
19-Yarım saat sonra Ankara'ya varacağız.					
20-Masanın üzerinde Türkçe kitaplarım var.					

CÜMLEDE VURGU (EN ÖNEMLİ ÖGE)

1. "mi" soru eki vurguyu kendinden önceki öge üzerine çeker.

2. Soru cümlelerinde vurgu soru sözcüğü üzerindedir.

3. "de" bağlacı vurguyu kendinden önceki öge üzerine çeker.

4. Koşul cümlelerinde vurgu koşul sözcüğündedir.

5. Kurallı fiil cümlelerinde vurgu yüklemden önceki ögededir.
Devrik fiil cümlelerinde vurgu yüklemdedir.
İsim cümlelerinde vurgu yüklemdedir.

CÜMLELER	Ö	ZT	DT	N	Y
1-Kim seninle okula gelecek?	x				
2-Ağaçtaki kuşlar cıvıl cıvıl ötüşüyor.		x			
3-Kitapçıdan güzel bir kitap aldık.				x	
4-Okula da zamanında gitmelisin.			x		
5-Sınıftaki öğrencilerin defterlerini kontrol etti.				x	
6-Bu güzel haberi ona müjdeleyin.			x		
7-Nasıl gecikirsin toplantıya?		x			
8-Akif'e pahalı bir ayakkabı almışlar.				x	
9-Bu olay Cevdet'i derinden etkiledi.		x			
10-Ahmet mi bu işi yapacak?	x				
11-Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden.					x
12-Bugün yine deniz dalgalıydı.					x
13-Kitaplarını da yazlığa getirmiş.				x	
14-İyilik eden iyilik bulur.				x	
15-Zil çalınca öğrenciler yukarı çıktı.		x			
16-Elindeki topu ileriye fırlattı.			x		
17-Dün izlediğimiz tiyatro çok güzeldi.					x
18- Ayşe dün okulda heyecanla annesini aradı.				x	
19-Yarım saat sonra Ankara'ya varacağız.			x		
20-Masanın üzerinde Türkçe kitaplarım var.					x

CÜMLEDE VURGU ÇALIŞMA KÂĞIDI

CÜMLELER	CÜMLELER
1. Yollar insanları sevdiklerine kavuşturur.	27. Hülya dün mü size geldi?
2. Okunan şiir beni duygulandırdı.	28. Ankara bugün çok sıcaktı.
3. Unutur gönlüm bu acıları.	29. Öğrenciler, ödevlerini yapmışlar.
4. İstanbul'u fetheden Fatih'tir.	30. Yarın oraya birlikte gideriz.
5. Sen mi alacaksın bahsettiğin kitabı?	31. Yarını olmayanlar hayata küserler.
6. Küçük kız hastalandığı için yukarı çıktı.	32. Ahmet koşarak bize geldi.
7. Karanlık, içinde türlü şeyleri saklar.	33. Başarılarını herkese günün birinde gösterecekler.
8. Söylediklerim doğrudur.	34. Beni arasaydın gelip seni alırdım.
9. Mektep insanları hayata hazırlar.	35. Sabrın sonu selamettir.
10. Zeynep dün, bize de bu şiiri okudu.	36. Unutulur her şey zamanla.
11. Kaplumbağalar yavaş yavaş denize girdi.	37. Hâkim kalemi kırdı.
12. Çocukları nereye götürdün?	38. Betül okula kardeşini götürdü.
13. Saatlerce beni orada beklettin.	39. Dün akşam onu aradım.
14. Bu toprak bir devrin battığı yerdir.	40. Ders yatarak çalışılmaz.
15. Yitik duygular zamanı gelince ortaya çıkar.	41. Canlanır onun mısralarında hayat.
16. Bu gençler başarılarını herkese gösterecekler.	42. Yahya Kemal, mısralarda yaşıyor.
17. İlk birkaç gün güzel geçti.	43. Bir işaretiyle salondakiler dışarı çıktı.
18. Bu saatte kimse çalmaz kapımızı.	44. Bu şiiri dün Zeynep de bize okudu.
19. Yavru köpeğimi kimseye vermem.	45. Hanımefendi, eve eşyaları getirdi.
20. Annem, telaşla sofrayı hazırladı.	46. Çalığışu, ağacın tepesine çıktı.
21. Dürbünü alıp pencereden baktım.	47. Okuyucular, kütüphaneye kitap bağışlayacaklar.
22. Dün akşam bize Barış geldi.	48. Yıkılır sen gidersen bu kent.
23. Betül, kardeşini okula götürdü.	49. Yarın bize o gelecekmiş.
24. Kim bizi parkta görmüş?	50. Kuruyan ağaçları ormancılar tek tek kesti.
25. Polise gitmezsen bu durum başını ağrıtabilir.	51. Köylüler, saraya meyve ve sebze getiriyormuş.
26. Sen getirdin beni buraya.	52. Hatırlarım şimdi geçen günleri.